

Az irat elektronikus úton
készített másolat

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
részére	
Ügyszám: 1015 Budapest, Donáti utca 35-45. IV/02091-0/2022	
a Fővárosi Törvényszék útján	
Érkezett: 2022. SZÉPT. 13.	
Példány: 1	Kezelőiroda: <i>lu</i>
Melléklet: 10 Alulírott [REDACTED] (születési neve: [REDACTED])	

2022. AUG. 30.

FOVÁROSI TORVENYSZEK 66.	
FOLAJSTROMSZÁM KEZDOI RATON	
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett: 2022. AUG. 30.	
PÉLDÁNY: IV.	
MELLÉKLET: KÖZTÜK:	
FOLAJSTROMSZÁM: UTÓIRATON:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[REDACTED] a továbbiakban:
Indítványozó), alul jegyzett és jelen kérelméhez I/1. szám alatt csatolt meghatalmazással
igazolt jogi képviselőm (Dr. Tamás Olivér Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Tamás Olivér
Viktor ügyvéd, székhely: [REDACTED]
[REDACTED] útján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtett indokok alapján a Kúria 2022. június 28. napján kelt Gfv.VI.30.478/2021/9. számú jogerős ítéletét (I/2. szám alatt csatolva) az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 2020. november 04. napján kelt 64.P.20.224/2020/19. sorszámú első fokú ítéletére (I/3. szám alatt csatolva), valamint a Fővárosi Ítéltábla 2021. június 17. napján meghozott 6.Pf.20.314/2021/10-II. sorszámú ítéletére (I/4. szám alatt csatolva) kiterjedő hatállyal - mint alaptörvény-ellenes bírói döntéseket - megsemmisíteni szíveskedjék.

A kérelem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének a XXVIII. cikk (1) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog).

A kérelem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a és 43. § (4) bekezdése, amely alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisítheti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntéseket.

Az Indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.

Az Indítványozó személyes érintettségét igazolja, hogy Indítványozó I. r. alperes volt a megjelölt ítéletek alapjául szolgáló peres eljárásban.

A Kúira 2022. június 28. napján kelt Gfv.VI.30.478/2021/9. számú jogerős ítéletét Indítványozó jogi képviselője útján 2022. június 29. napján vette kézhez, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz határidőben kerül benyújtásra.

A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű” (Abtv. 29. §). Ugyanis az ügy tárgyát egy olyan bírósági eljárás képezi, amelyben az eljáró bíróságok alapvető módon megsértették az Indítványozó, mint I. r. alperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, ugyanis nem tették lehetővé az Indítványozó számára egyetlen

alkalommal sem, hogy az eljárásban előadja jogi álláspontját, és észrevételeit, vagy bizonyítási indítványait:

- az első fokon eljáró bíróság konkrétan a jegyzőkönyvvel is igazoltan megtiltotta az Indítványozó jogi képviselőjének, hogy megtegye a nyilatkozatát a tárgyaláson, és megtagadta annak jegyzőkönyvbe rögzítését,
- a másodfokon eljáró bíróság ítéletében megállapította ugyan azt, hogy az első fokon eljáró bíróság lényeges eljárásjogi jogszabálysértést követett el az Indítványozó terhére, mivel nem biztosította számára a nyilatkozattételt, és nem biztosította az eljárási jogainak az érvényesülését, ugyanakkor a jogsértő helyzetet a másodfokú bíróság semmilyen módon nem orvosolta és nem oldotta fel, mivel nem rendelt el sem új eljárást, de nem is adott lehetőséget az Indítványozónak nyilatkozata megtételére,
- a Kúria felülvizsgálati eljárásban eljáró tanácsa mindezeket „megfejelve” ítéletében – annak ellenére, hogy már a másodfokú bíróság jogerősen megállapította az eljárásjogi jogszabálysértés tényét az Indítványozó terhére – azt rögzítette, hogy az „Indítványozó álláspontja ismert volt az eljáró bíróság számára” (itt a Kúria arra a pár mondatra utalt, amelyet az első fokú bíróság még azt megelőzően rögzített a tárgyalási jegyzőkönyvben, mielőtt rögzítette volna, hogy megtagadja a további Indítványozói nyilatkozatok jegyzőkönyvezését).

Megállapítható, hogy az eljáró bíróságok jogsértése a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek minősül, hiszen az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának a megsértése eredményeként az Indítványozó nem fejtette ki álláspontját az eljárásban, nem cáfolhatta a II. r. alperes állításait, nem tehetett bizonyítási indítványokat, és nem csatolhatott okiratokat. Gyakorlatilag az ítéletekből megállapíthatóan ilyen módon az eljáró bíróságok nem is folytattak le semmilyen bizonyítást a perben.

Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében jelen indítvány az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszéknél került előterjesztésre.

Az Abtv. 52. § (5) bekezdése alapján az Indítványozó kéri adatai zártan kezelését.

I. A tények

1. A hivatkozott peres eljárás I. és II. rendű alperesei, azaz az Indítványozó és [REDACTED] házastársak voltak, házassági közös vagyonuk megosztása iránt jelenleg per van folyamatban. E vagyonmegosztási perben az Indítványozó közös vagyonként (közös tartozásként) hivatkozott a [REDACTED] mint hitelező és az Indítványozó között 2005. január 5-én létrejött kölcsönszerződésből eredő tartozásra. A kölcsönszerződésből eredő követelését a hitelező 2008. március 31-én a [REDACTED]-ra engedményezte, amely cég a 2019. október 31-én kelt engedményezési szerződéssel a hivatkozott peres eljárás felperesére, a [REDACTED]-re ruházta át a követelést.

2. A felperes a módosított keresetében elsődlegesen az I. rendű alperes Indítványozót, másodlagosan a II. rendű alperest kérte kötelezni [REDACTED] forint tőkének, [REDACTED] forint ügyleti kamatnak, [REDACTED] forint árfolyamnyereségnek és a perrel felmerült költségeinek a megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy felmondta a 2005. január 5-én létrejött kölcsönszerződést, ezért az I. rendű alperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 523. § (1) bekezdése és 525. § (1) bekezdés d) pontja alapján köteles visszafizetni a kölcsönt és járulékait. Kifejtette, hogy a kölcsöntartozás az I. és a II. rendű alperes házassági közös vagyonának a része, ezért a II. rendű alperes a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 30. § (3) bekezdése alapján a közös vagyonból őt megillető

rész erejéig felel a tartozásért. Előadta, hogy az I. rendű alperes a kölcsönből megfizetett 2008. április 30-án [REDACTED] forint tőkét, 2008. augusztus 4-én [REDACTED] forint kamatot, 2015. február 2-án [REDACTED] forint kamatot, és 2020. július 19-én [REDACTED] forint árfolyamnyereséget.

3. Az Indítványozó nem ellenezte a kereset teljesítését.

4. A II. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Védekezésében vitatta a kölcsönszerződés létrejöttét, valamint hivatkozott arra is, hogy a hitelezőnek tudnia kellett arról, hogy ő nem járul hozzá a szerződéshez.

5. Az első fokon eljáró bíróság, a Fővárosi Törvényszék a fent hivatkozott ítéletével a felperes keresetét teljes egészében elutasította, arra hivatkozással, hogy a perbeli kölcsönszerződés, azaz a [REDACTED] és az Indítványozó között 2005. január 05. napján megkötött kölcsönszerződés létrejöttét nem találta bizonyítottnak.

6. A felperes és az Indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a hivatkozott másodfokú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az Indítványozót kötelezte [REDACTED] Ft megfizetésére, egyebekben azonban az első fokú ítéletet helyben hagyta.

7. Indokolásában a Fővárosi Ítéltábla rögzítette, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem vitásan létrejött a peres felek között, azonban a II. r. alperes azon állítását, amely szerint nem járult hozzá a jogügylet megkötéséhez, a felperes nem vitatta, így azt valóban kell elfogadni, így pedig a II. r. alperes megdöntötte a Csjt. 30. § (1)-(3) bekezdései szerinti házastársi helytállási kötelezettségére vonatkozó törvényi vélelmet. Ítéletében megállapította tényként, hogy az első fokú bíróság az első fokú eljárás és a perfelvételi, illetőleg az érdemi tárgyalás megtartása során a peres felek eljárási jogait jogellenes módon megsértette és korlátozta, azonban nem vont le ítéletében ennek jogszabályi következményeit.

8. A hivatkozott perfelvételi tárgyalásról készült tárgyalási jegyzőkönyvből (I/5. szám alatt csatolva) megállapítható, hogy az első fokon eljáró bíróság egészen egyszerűen MEGTILTOTTA az Indítványozó (értve itt a jogi képviselőjét) számára a nyilatkozattételt, mind a perfelvételi szakaszban, mind az érdemi tárgyalási szakaszban, mind a berekesztésre történő állítólagos figyelmeztetést követően, a perbeszéd körében. Az Indítványozó álláspontja szerint a Pp. nem ismer olyan jogintézményt, hogy a bíróság megtiltja a peres feleknek a nyilatkozattételt. Az Indítványozó a hivatkozott perfelvételi tárgyaláson érdemi nyilatkozatot kívánt tenni mind a felperesi kereset, mind a II. r. alperesi ellenkérelem vonatkozásában, mind pedig a berekesztésre történő figyelmeztetést követően, a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése körében. Az első fokon eljáró bíróság azonban megtiltotta a nyilatkozattételt az Indítványozó részére. Az Indítványozó jogi képviselője az eljárás szabálytalansága miatt kifogását már ott a tárgyaláson szóban előterjesztette, ez azonban sajnos nem változtatott a bíróság eljárásán. Az Indítványozó álláspontja szerint – függetlenül attól, hogy hatálytalannak, vagy hatályosnak minősül-e a nyilatkozata – őt megillette a nyilatkozattétel joga a peres eljárás során, azaz az első fokon eljáró bíróság nem tilthatta volna meg a nyilatkozattételt alperes számára.

9. Az első fokú bíróság eljárása megsértette:

- a Pp. 2. § (2) bekezdését, nem tette lehetővé ugyanis a nyilatkozattételt az Indítványozó számára,
- a Pp. 6. § -át, mivel a bíróság nem hozzájárult, hanem megakadályozta azt, hogy az Indítványozó eljárási kötelezettségeit teljesíthesse,
- az Indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikkében rögzített független és tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, megakadályozta ugyanis azt, hogy az Indítványozó jogait a peres eljárásban szabadon gyakorolhassa, nyilatkozatait megtehesse, és ennek alapján jogai tisztességes bírói eljárás keretében elbírálást nyerjenek,

- a Pp. 110. § (2) bekezdését, nem tette ugyanis lehetővé Indítványozó számára a nyilatkozattételt a felperesi keresetre, illetőleg a II. r. alperesi ellenkérelemre,
 - a Pp. 160. § (2) b) pontját, a bíróság által készített jegyzőkönyvbe ugyanis a bíróság nem rögzítette az Indítványozó lényegi nyilatkozatait.
10. Az első fokon eljáró bíróság felé az Indítványozó már a 2020. augusztus 10. napján kelt beadványában jelezte, hogy nem kapta kézhez sem a felperes keresetlevelét, sem a II. r. alperes ellenkérelmét, azonban az abban foglaltakra reagálni kíván, ezért kérte a bíróságtól a hivatkozott okiratok megküldését. Az első fokon eljáró bíróság a 13. sorszámú végzésében arról tájékoztatta az Indítványozót, hogy a felperesi keresetlevelet korábban már átvette. Ezzel egyidejűleg a végzéséhez mellékelten megküldte az Indítványozó részére a II. r. alperes ellenkérelmét. Az Indítványozót ehhez képest csupán arról tájékoztatta, hogy a felperes keresetére a II. r. alperes ellenkérelmének a korlátai között a per első tárgyalásán tud majd szóban nyilatkozni. Az Indítványozót a bíróság nem jogosította fel arra, hogy a II. r. alperes ellenkérelmére írásbeli nyilatkozatot terjesszen elő, holott ezt megelőzően az Indítványozó írásban jelezte, hogy ezt meg kívánja tenni.
11. A halasztás folytán 2020. november 04. napján megtartott perfelvételi tárgyaláson a perfelvételi nyilatkozatok körében az Indítványozó ismételt jelezte, hogy a II. r. alperes ellenkérelmében foglaltakra, az ott tett tényállításokra (amelyek a perfelvétel kereteit meghatározzák) részletesen nyilatkozni kíván. Ehhez képest az első fokú bíróság az iratismertetést, majd a II. r. alperes felfüggesztési kérelmének az elbírálását követően a feleket anélkül oktatta ki a bizonyítási teherre, hogy ezt megelőzően az Indítványozó a perfelvételi nyilatkozatát megtehetné volna, ezt követően pedig már közvetlenül kérdéseket intézett a felperesi és Indítványozó képviselőjéhez.
12. Az Indítványozó több alkalommal is jelezte, hogy a bíróság által feltett kérdésekre nyilatkozni kíván, illetőleg a II. r. alperes által tett tényállítások vonatkozásában is nyilatkozatot kíván tenni. Az első fokon eljáró bíróság az Indítványozó perfelvételi nyilatkozat megtételére vonatkozó igényét, illetőleg a bíróság által neki feltett (!) kérdések megválaszolására vonatkozó igényét tévesen úgy „interpretálta”, hogy az Indítványozó nyilatkozata „nem pótolhatja” a felperes által megtenni elmulasztott tényállításokat (miközben maga a bíróság ugyanezen kérdéseket a bíróság nyilatkozatát rögzítő szövegből is megállapíthatóan feltette megválaszolásra az Indítványozónak is). Erre hivatkozással a II. számú végzésével a perfelvételt lezárta, majd az érdemi tárgyalási szakban már arra hivatkozva tiltotta meg az Indítványozónak a nyilatkozattételt, hogy az Indítványozó nem tehet perfelvételi jellegű nyilatkozatot az érdemi tárgyalási szakaszban. Az Indítványozó mindhiába jelezte, hogy a bíróság a peres felek által megtett nyilatkozatokat akkor is rögzíteni köteles a jegyzőkönyvben, amennyiben azokat hatálytalannak kívánja tekinteni. Az első fokon eljáró bíróság ugyancsak nem engedte megtenni az Indítványozónak a berekesztésre történt figyelmeztetést követően a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésére vonatkozó nyilatkozatát, azokat tévesen perfelvételi nyilatkozatoknak tekintve. A bíróság álláspontja ebben a körben ez volt:
- ”Eljáró bíró közli, hogy az érdemi tárgyalási szakaszban az érdemi ellenkérelmet elő nem terjesztő alperesnek a felperes követelését alátámasztandó tényelődásainak rögzítésére nem lát lehetőséget.”*
- Ezen nyilatkozatot megelőzően az Indítványozó éppen azt adta elő, hogy a perbeszéd körében kíván a felek nyilatkozatait értékelő nyilatkozatokat tenni. A leírtakból látható, hogy az első fokon eljáró bíróság saját maga zárta el az Indítványozót a nyilatkozattétel lehetőségétől, majd számon kérte rajta utóbb, hogy nyilatkozatait korábban miért nem

tette meg, és az Indítványozó ezzel kapcsolatos kifogását sem volt hajlandó jegyzőkönyvezni.

13. A fent hivatkozott tárgyalási jegyzőkönyvből megállapítható, hogy az Indítványozó kívánt és részben tett is nyilatkozatot mind a felperes keresetére, mind a II. r. alperes bizonyos tényállításaira, azonban ezen nyilatkozata részletes megtételétől és kifejtésétől maga a bíróság zárta el, azzal, hogy megtiltotta annak megtételét az Indítványozó részére. Indítványozó nyilatkozatát az első fokon eljáró bíróságnak végig kellett volna hallgatnia, rögzítenie kellett volna, és érdemben el is kellett volna bírálnia.
14. Fenti jogsértések azért is minősülnek lényegesnek, mert ehhez képest az első fokon eljáró bíróság a II. r. alperes semmilyen módon alá nem támasztott tényállításait nem vitatott tényállításoknak tekintette, és ítéletét is részben erre alapította.
15. A másodfokú bíróság a jogerős ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az elsőfokú eljárás több szabályát is, azonban tévesen és jogszabálysértően azt rögzítette, hogy ezek részben érdemben nem hatottak ki az elsőfokú bíróság döntésére, részben pedig a másodfokú eljárásban orvosolhatóak voltak (jogerős döntés 13. pontja). A másodfokú bíróság ugyanis a másodfokú eljárásban nem orvosolta semmilyen módon az Indítványozót ért jogsérelmet.
16. A másodfokú bíróság jogsértő módon kizárólag azt vette figyelembe, hogy az Indítványozó a perfelvételi tárgyaláson úgy nyilatkozott a felperesi kereset vonatkozásában, hogy annak teljesítését nem ellenzi. Azt azonban figyelmen kívül hagyta döntése meghozatala során, hogy az Indítványozó a fent megjelölt elsőfokú eljárásban megvalósult eljárásjogi jogszabálysértések folytán nem tudott nyilatkozni a II. r. alperes ellenkérelmében foglaltakra, az ott tett II. r. alperesi tényállításokra, és nyilatkozatokra, így nem volt módja cáfolni a II. r. alperes valótlan tényállításait, és nem volt módja, a II. r. alperes állításainak a megcáfolásaként okiratokat csatolni, tényállításokat tenni, és bizonyítási indítványokat előterjeszteni. Ennek a lényeges eljárásjogi jogsértésnek pedig éppen a másodfokú bíróság által hivatkozott Pp. 38. § (2) bekezdése adja meg a jelentőségét, amely rögzíti, hogy amennyiben a pertársak előadásai egymástól eltérnek, a bíróságnak azokat a per egyéb adatait is figyelembe véve kell elbírálnia.
17. A fenti rendelkezésből – de a Pp. általános, már hivatkozott a peres felek számára a nyilatkozattétel lehetőségét biztosító szabályaiból is - egyértelműen következik, hogy az Indítványozónak módot kellett volna kapnia arra, hogy a II. r. alperes ellenkérelmében foglaltakra reagálni tudjon. Ennek hiányában nem is derülhet ki, hogy az Indítványozó a II. r. alperes tényállításaiból, előadásából mit vitat, mit ismer el, és így fogalmilag kizárt az is, hogy a bíróság a „per egyéb adatait is figyelembe véve” elbírálja az előadások közötti esetleges eltérést. Sommásan rögzítve nem adatott meg az Indítványozó számára a nyilatkozattétel lehetősége a II. r. alperes ellenkérelmére, sem a perfelvételi tárgyalást megelőzően írásban, sem pedig a tárgyaláson szóban, sem pedig a másodfokú eljárásban.
18. A másodfokú bíróság azt sem vette figyelembe, hogy az elsőfokú bíróság éppen arra hivatkozva nem adott lehetőséget a perfelvételi tárgyalást megelőzően az Indítványozó számára az írásbeli nyilatkozatra a II. r. alperes ellenkérelme vonatkozásában, hogy az abban foglaltak „ügyis” kihatnak az Indítványozóra, és az Indítványozó „ügyis” csak a II. r. alperes ellenkérelmének a keretei között tud majd a tárgyaláson ellenkérelmet előterjeszteni, illetőleg a II. r. alperes beadványára nyilatkozni.
19. Az első fokú bíróság részéről elkövetett lényeges eljárásjogi jogszabálysértést a másodfokú bíróság helyesen megállapította, de annak jogkövetkezményeit jogsértő módon nem vonta le, és nem oldotta fel, hiszen nem tette lehetővé Indítványozónak, hogy utólagosan megtegye nyilatkozatát a II. r. alperes ellenkérelmében foglaltakra, és

az abban foglaltakkal kapcsolatosan akár bizonyítékot csatoljon, akár bizonyítási indítványokat tegyen. Ehelyett másodfokú döntését a II. r. alperes korábbi perbeli nyilatkozatait alapul véve hozta meg. A jogszabályoknak megfelelő döntés a másodfokú bíróság részéről az lett volna, ha a megállapított eljárásjogi jogsértésre figyelemmel az első fokú ítéletet teljes egészében hatályon kívül helyezi, új eljárást rendel el, és előírja az első fokú bíróság számára, hogy a megismételt új eljárásban biztosítson lehetőséget az Indítványozónak arra, hogy nyilatkozatát teljes körűen megtegye a II. r. alperes ellenkérelmében foglaltakra. Ennek elmulasztásával, az ezzel ellentétes eljárásával, és döntésével a másodfokú bíróság ugyanúgy megsértette az Indítványozó által megjelölt eljárási jogszabályokat, és az Indítványozó Alaptörvényben biztosított alapjogát, mint korábban az elsőfokú bíróság. A másodfokú bíróság semmilyen módon és tekintetben nem orvosolta az Indítványozó terhére elkövetett eljárási jogszabálysértéseket, hiszen **az Indítványozó így immár sem az első, sem a másodfokú eljárásban nem kapott lehetőséget arra, hogy a II. r. alperes ellenkérelmében foglaltakra bármilyen módon is nyilatkozni tudjon.**

20. A másodfokú bíróság teljes egészében figyelmen kívül hagyta, hogy mivel az alperesek nem egységes pertársaságot képeznek, ahogyan ezt maga a másodfokú ítélet is rögzíti, az Indítványozónak erre figyelemmel, de Indítványozó álláspontja szerint akár ettől függetlenül is alapvető eljárásjogi joga az, hogy a II. r. alperes ellenkérelmében előadott tényállításokra nyilatkozzon, és az abban foglaltak megcáfolására nyilatkozatokat tegyen, okiratokat csatoljon, és bizonyítási indítványokat terjesszen elő, hiszen az eljáró bíróságnak a feladata éppen az, hogy a felek nyilatkozatai, azok vitatása, és a csatolt okiratok és bizonyítékok alapján állapítsa meg a tényállást, amely aztán az ítélet alapját fogja képezni. Az elmaradt, illetőleg megakadályozott Indítványozói nyilatkozat hiányában Indítványozó álláspontja szerint a tényállást sem lehetett volna a jelen perben megállapítani.
21. A másodfokú bíróság az anyagi pervezetés körében nem oktatta ki a peres feleket a bizonyítási teherre és a bizonyítandó tények körére, illetőleg nem jelölte meg azt sem, hogy a bizonyítatlanság esetleges jogkövetkezményeit melyik peres félnek kell viselnie. Az első fokon eljáró bíróság kizárólag a perbeli kölcsönszerződés létrejöttét vizsgálta, így ebben a körben adott kioktatást a peres feleknek a bizonyítási teherre vonatkozóan az anyagi pervezetés körében (ld. 2020. november 04. napi tárgyalás jegyzőkönyvének a 4. oldalát), majd az első fokú ítéletét is arra hivatkozással hozta meg, hogy a felperes nem bizonyította a perbeli kölcsönszerződés létrejöttét. A másodfokú bíróság jogerős döntésében rögzítette, hogy az elsőfokú ítélet jogsértő volt ebben a körben, és a perbeli kölcsönszerződés létrejött, ennek ellenkezőjét a II. r. alperes alaptalanul állította. Ehhez képest a felperesnek a II. r. alperessel szembeni kereseti kérelmét elutasító döntését új indokolásként a Csjt. 30. § (1)-(3) bekezdéseire alapozta, és azt rögzítette, hogy a felperes nem vitatta a II. r. alperes azon állítását, hogy a hitelezőnek tudnia kellett arról, hogy a II. r. alperes az ügylethez nem járult hozzá. A másodfokon eljáró bíróságnak észlelnie kellett volna, hogy az első fokú bíróság az anyagi pervezetést és a bizonyítási teherre történő kioktatást kizárólag a szerződés létrejötte körében adta meg a peres feleknek, azonban a jogügylethez történő II. r. alperesi hozzájárulás vagy hozzá nem járulás körében nem. Ráadásul a másodfokú bíróság ebben a körben az első fokú bíróság által a felpereshez állítólagosan intézett felhívásra hivatkozott, holott az első fokú bíróság nem is „jutott el addig”, hogy a felperesi keresetet és azzal összefüggésben a II. r. alperes Csjt. 30. § (1)-(3) bekezdéseire hivatkozását érdemben vizsgálja. A bizonyítási teherre történő kioktatás hiányában nem lehetett volna a másodfokú döntést arra a hivatkozásra alapítani, hogy a felperes állítólagosan bírósági felhívás ellenére nem vitatta a II. r. alperes állítását, A kialakult bírói gyakorlat következetes abban (több eseti

döntés is rögzíti), hogy a bizonyítási teherre történő kioktatás kötelezettségének – amelyet az új Pp. az anyagi pervezetés részének tekint – elmulasztása olyan lényeges eljárásjogi jogszabálysértés, amely már önmagában indokolja az ítélet hatályon kívül helyezését. A jogszerű eljárás a másodfokú bíróság részéről az lett volna, ha az első fokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett a megismételt eljárás keretében előírta volna a bizonyítási teherre történő kioktatást a peres felek részére a II. r. alperes Csjt. 30. § (1)-(3) bekezdéseire történő hivatkozásával összefüggésben, vagy saját maga adta volna meg ezen kioktatást a peres felek részére a másodfokú eljárás keretében, egyben felhívta volna a feleket ezzel összefüggésben bizonyítási indítványaik előterjesztésére és nyilatkozataik megtételére.

22. Az Indítványozó felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria az előzményi eljárást azzal „tetézte” a jogerős ítéletet helyben hagyó döntésének az indokolásában, hogy azt rögzítette: a bíróságok előtt egyébiránt ismert volt az Indítványozó álláspontja, mivel azt a perfelvételi tárgyaláson kifejtette. A Kúria tehát teljesen mértékben figyelmen kívül hagyta azt a tény, hogy már őt megelőzően a másodfokú bíróság megállapította az Indítványozó terhére elkövetett lényeges eljárásjogi jogszabálysértés tényét, amely ítéleti megállapítást ráadásul egyik peres fél sem tette vitássá, így a Kúriának azt nem is állt volna módjában „felülvéleményeznie”.

II. A bírósági döntések alaptörvény-ellenességének okai

23. Előljáróban fontos hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság elvárja a rendes bíróságoktól, hogy ítélezésük során az ügy alapjogi aspektusait figyelembe vegyék. Az Alaptörvény 28. cikkének első mondata ([a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik) az állam (a bíróságok) kötelezettségévé tette, hogy az alapjogokat a magánjog alanyai közötti viszonyokban is érvényre juttassa. Emellett természetesen a jogalkotó feladata az Alaptörvényben foglalt jogok érvényesítése a normaalkotási tevékenysége során, de amint a magánjogi jogszabályoknak meg kell felelniük az Alaptörvényben foglaltaknak, úgy a magánjogi jogalanyokra is – közvetett módon – kihat az Alaptörvény normatartalma, a valódi alkotmányjogi panasz intézményén és a rendes bíróságok joggyakorlatán keresztül.

24. Ezzel a rendes bíróságok ítélkező tevékenysége ténylegesen is alkotmányjogilag kötötté vált, tevételes védelmi kötelezettségük keletkezett az alapjogvédelem terén. Az Alaptörvény említett rendelkezése **azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálendő ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat.** Amint az Alkotmánybíróság azt az alkotmányjogi panasz jogintézményével összefüggésében kifejtette: „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]; 13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [30]}.

25. Mindezek – amint ezt az Alkotmánybíróság már több esetben is hangsúlyozta – nem azt jelentik, hogy a bíróságoknak közvetlenül az Alaptörvény rendelkezéseire kellene alapítaniuk a döntéseiket, hanem azt, hogy az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezése és a

konkrét tényállásra való alkalmazása során **figyelemmel kell lenniük a releváns alkotmányossági szempontokra** {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33]; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [20]}.

A tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jog sérelme

Az Emberi Jogok Európai Bírósága irányadó gyakorlata – EJEE 6. cikk

26. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkében szabályozza a tisztességes eljáráshoz való jogot. Ezzel kapcsolatban az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) következetes gyakorlata alapján megállapítható, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogot a jogállamiság elvének fényében kell értelmezni. A jogállamiság elvének egyik alapvető aspektusa a jogbiztonság (Okyay és mások kontra Törökország, § 73).

27. Továbbá az EJEB hangsúlyozta a tisztességes eljáráshoz való jog védelmének körében, hogy az eljáró bíróságoknak mindenkor a hatásköri szabályukat betartva kell eljárniuk. Ugyanis az a bíróság, amely mindenfajta magyarázat nélkül, a vonatkozó szabályokat szándékosan megszegve túllépi a hatáskörét, nem tekinthető „törvény által létrehozott bíróságnak” a kérdéses eljárásban (Sokurenko és Strygun kontra Ukrajna, §§ 27-28).

28. A tisztességes eljáráshoz való jog vizsgálata körében az EJEB amellel foglalt állást, hogy a tisztességes eljárás követelményeinek teljesülését az eljárás egészének értékelése alapján lehet megállapítani. Az, hogy egy eljárás tisztességes volt-e, az eljárás egészének vizsgálatával állapítható meg (Ankerl kontra Svájc, § 38; Centro Europa 7 S.R.L. és di Stefano kontra Olaszország [GC], § 197). 178. Ezzel együtt bizonyos feltételek mellett minden, az eljárás tisztességességével kapcsolatos hiányosság orvosolható az eljárás egy későbbi szakaszában, akár egy azonos szintű (Helle kontra Finnország, § 54), akár egy magasabb szintű bíróság által (SchulerZraggen kontra Svájc, § 52; vö. Albert és Le Compte kontra Belgium, § 36; Feldbrugge kontra Hollandia, §§ 45-46). 179. Mindenesetre akkor, ha a hiányosság a legmagasabb bírói fórum tekintetében áll fenn – például mert nincs lehetőség reagálni az e bíróság elé terjesztett megállapításokra –, sérül a tisztességes tárgyaláshoz való jog (Ruiz-Mateos kontra Spanyolország, §§ 65-67). Egy eljárási hiba csak akkor orvosolható, ha az érintett döntést felülvizsgálhatja egy független bírói fórum, amely teljes hatáskörrel rendelkezik és biztosítja a 6. cikk 1. bekezdésében foglaltak érvényesülését. E tekintetben a fellebbviteli bíróság felülvizsgálati hatáskörének terjedelme a fontos, amit az ügy körülményeinek fényében kell vizsgálni (Obermeier kontra Ausztria, § 70).

29. Az EJEB gyakorlatában a tisztességes tárgyalás tágabb értelemben vett fogalma magában foglalja a „fegyveregyenlőség” elvét is. A „fegyveregyenlőség” követelménye a felek közötti „méltányos egyensúlyként” értve elvben mind a polgári jogi, mint a büntetőjogi ügyekre vonatkozik (Feldbrugge kontra Hollandia, § 44). Ezen elv célja felek közötti „méltányos egyensúly” fenntartása: a fegyveregyenlőség maga után vonja, hogy mindegyik félnek elfogadható lehetőséget kell biztosítani ügye előadására – beleértve a bizonyítékait is –, olyan feltételek mellett, amelyek nem hozzák őt érdemben hátrányosabb helyzetbe a másik félhez képest: Dombo Beheer B.V.kontra Hollandia, § 33.

Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata – Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése

30. Az Alkotmánybíróság Alaptörvény hatálybalépését követően is töretlen gyakorlata értelmében a tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”.

31. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat ekként foglalta össze: „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt,

amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban, így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése [...], a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek észszerű időn belül való befejezése [...]”.

32. A tisztességes eljáráshoz való jog körében több határozatában is kiemelte részjogosítványként az Alkotmánybíróság a törvényes bíróhoz való jogot. A 32/2002. (VII. 4.) AB határozatában összefoglalta a Testület e jog tartalmi elemeit, ezek a következők: „az a szerv minősül bíróságnak, amelyet (1) törvény hoz létre, (2) igazságszolgáltatási tevékenységet végez, amelynek keretében jogszabályokat alkalmaz, (3) *eljárását törvény szabályozza*, (4) a végrehajtó hatalomtól független, (5) eljárása nem titkos, (6) határozata kötelező érvényű. (ABH 2002, 153, 159–160.)”

33. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog körébe tartozónak tekintette a fegyverek egyenlőségének elvét is {10/2017. (V. 5.) AB határozat, Indokolás [61]}. Az Alkotmánybíróság a 3375/2018. (XII.5.) AB határozatában a következőkről foglalt állást a fegyverek egyenlőségének követelményéről: “A tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye [14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 266.]. [31] A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye. A szabály *de facto* nem állapítja meg, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}. [32]

34. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán – többek között – a 22/2014. (VII. 15.) AB határozatában kifejtette: [a]z Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a fegyverek egyenlősége a tisztességes eljárás egyik meghatározó eleme, amely alapvetően a büntetőeljárásban biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen {erre nézve lásd: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]}.

35. Végezetül a bíróságok önkényes eljárásával kapcsolatban a 20/2017. (VII. 18.) AB határozat megállapította, hogy „[h]a a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével”.

A fenti elvek alkalmazása a jelen ügyre

36. Az Alaptörvényben szabályozott és biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő joga és a fegyveregyenlőség elve alapján az Indítványozónak egy a kontradiktórius eljárás elvét valló eljárásjogi jogrendszerben futó perben, mint amilyenről a jelen esetben is szó van, kötelező jelleggel lehetőséget kellett volna kapnia arra, hogy összefoglalóan, vagy írásban, vagy szóban nyilatkozni tudjon ne csupán a felperes keresetlevelére, hanem az általa vitatott tartalmú II. r.

alperesi ellenkérelemre és annak egyes állításaira. Ezt meghaladóan módot kellett volna kapnia arra, hogy nyilatkozatai alátámasztásaként okiratokat csatoljon és bizonyítási indítványokat terjesszen elő. Ehhez képest sajnos fentiek alapján megállapítható, hogy erre az Indítványozó a XXI. században sem az első fokú, sem a másodfokú, sem pedig a felülvizsgálati eljárásban nem kapott módot, ezen alapvető eljárásjogi jogaitól őt az eljáró bíróságok elzárták.

37. Az első fokú bíróság még végzésében arról tájékoztatta, hogy írásban nem tehet nyilatkozatot, majd csak a perfelvételi tárgyaláson szóban, majd ugyanezen bíróság a perfelvételi tárgyaláson már megtiltotta az Indítványozónak a szóbeli nyilatkozattételt, sőt, még azok jegyzőkönyvben történő rögzítését is.

38. A másodfokú bíróság ítéletében ugyan ezen jogsértést megállapította, de nem orvosolta azt, mivel saját maga sem tette ezt lehetővé az Indítványozónak.

39. A Kúria ehhez képest teljesen elfogadhatatlan módon pedig már a megállapított jogsértés tényét is figyelmen kívül hagyta, és a perfelvételi tárgyaláson rögzített néhány Indítványozói mondatot úgy értékelte, mintha az Indítványozó már kifejtette volna álláspontját (teljesen nonszensz módon).

40. Álláspontom szerint önmagában a tények ismertetése alapján nem igényel ennél részletesebb jogi indokolást az, hogy miért is tekinthető a jogerős ítélet és az azt megelőző eljárás alaptörvény-ellenesnek, és miért egyértelmű az Indítványozó tisztességes eljáráshoz fűződő jogának a megsértése.

41. Az alaptörvény-ellenesség az ügy érdemére azért lényegesen kiható, mivel az Indítványozó nyilatkozatának a hiányában az eljáró bíróságok kizárólag a II. r. alperes nyilatkozatát vették alapul döntésük meghozatalához, és az eljárásban mellőzték a bizonyítás lefolytatását, a II. r. alperes nyilatkozatait pedig nem vitatott tényeknek tekintették.

42. Ez azért is lényegesen jogsértő, mivel ehhez képest maga a másodfokú bíróság fejtette ki az ítéletében, hogy mivel az I. és II. r. alperesek egymástól független perbeli szereplőknek minősülnek, jogukban áll egymástól függetlenül nyilatkozatokat tenni, a bíróság feladata pedig az, hogy az egymásnak esetleg ellentmondó alperesi nyilatkozatokat egymással és a per egyéb adataival és bizonyítékaival összevetve állapítson meg tényállást és hozzon döntést. Igen ám, de ha az Indítványozó nem kap lehetőséget nyilatkozattételre, iratok csatolására, és bizonyítási indítványok előterjesztésére, akkor soha nem lesz lehetőség ellentmondó nyilatkozatokkal találkozni a perben, és nem is lesz mit mérlegelnie az eljáró bíróságnak. Ez jelen perben így is lett, ezen jogellenes eljárás pedig ismét a fegyveregyenlőség elvének a megsértését jelenti és oda vezet minket.

43. Az Indítványozó számára további jogorvoslat hiányában nem maradt más lehetőség, mint hogy a T. Alkotmánybíróságtól kérje a sérelmére elkövetett alapjogsértés orvoslását, és alaptörvényellenes ítéletek megsemmisítését és egy tisztességes eljárás lefolytatásának a lehetővé tételét, ahol is végre az Indítványozó is kifejtheti saját jogi álláspontját, az eljáró bíróságok korlátozó tevékenységétől mentesen.

44. Mindezek alapján súlyosan sérült Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joga és annak keretén belül a fegyverek egyenlőségéhez való joga.

III. Kérelem

Összegezve a fentebb kifejtett indokokat, megállapítható, hogy a hivatkozott ítéletek súlyosan sértik az Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtett indokok alapján a Kúria 2022. június 28. napján kelt Gfv.VI.30.478/2021/9. számú jogerős ítéletét (I/2. szám alatt csatolva) az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 2020. november 04. napján kelt 64.P.20.224/2020/19. sorszámú első fokú ítéletére (I/3. szám alatt csatolva), valamint a Fővárosi Ítéltábla 2021. június 17. napján meghozott 6.Pf.20.314/2021/10-II.

sorszámú ítéletére (I/4. szám alatt csatolva) kiterjedő hatállyal - mint alaptörvény-ellenes bírói döntéseket - megsemmisíteni szíveskedjék.

Kelt: Budapest, 2022. augusztus 29.

Tisztelettel,

Az Indítványozó képviselőjében:

DR. TAMÁS OLIVÉR ÜGYVÉDI IRODA

.....
Dr. Tamás Olivér Ügyvédi Iroda
dr. Tamás Olivér Viktor
ügyvéd

Melléletek:

- I/1. – Ügyvédi meghatalmazás
- I/2. – Kúria ítélete
- I/3. – Fővárosi Törvényszék ítélete
- I/4. – Fővárosi Ítéltábla ítélete
- I/5. – Perfelvételi tárgyalási jegyzőkönyv
- I/6. – Fővárosi Törvényszék tájékoztatása szóbeli nyilatkozattételről

